

torateloheim.org

נספח 8ז: חוקי הנזיר והנדרים — מדוע אין אפשרות לקיימם כיום

עמוד זה הוא חלק מסדרה הבוחנת את חוקי אלהים שניתן היה לקיימם רק כאשר המקדש עמד בירושלים.

- [נספח 8א: חוקי אלהים המחייבים את המקדש](#)
- [נספח 8ב: הקורבנות — מדוע אין אפשרות לקיימם כיום](#)
- [נספח 8ג: מועדי המקרא — מדוע אין אפשרות לקיים אף אחד מהם כיום](#)
- [נספח 8ד: חוקי הטהרה — מדוע אין אפשרות לקיימם ללא המקדש](#)
- [נספח 8ה: המעשרות והביכורים — מדוע אין אפשרות לקיימם כיום](#)
- [נספח 8ו: טקס הקומיון — הסעודה האחרונה של ישוע הייתה פסח](#)
- [נספח 8ז: חוקי הנזיר והנדרים — מדוע אין אפשרות לקיימם כיום](#) (עמוד זה).
- [נספח 8ח: ציות חלקי וסמלי הקשור למקדש](#)
- [נספח 8ט: הצלב והמקדש](#)

חוקי הנדרים, ובכללם נדר הנזיר, מראים עד כמה מצוות מסוימות בתורה תלויות במערכת המקדש אשר אלהים הקים. מאחר שהמקדש, המזבח והכהונה הלית הוסרו, אין אפשרות להשלים נדרים אלו כיום. הניסיונות המודרניים לחקות או "לרוחן" נדרים אלו — ובמיוחד את נדר הנזיר — אינם ציות אלא המצאות אנושיות. התורה מגדירה מהו נדר, כיצד הוא מתחיל, כיצד הוא מסתיים, וכיצד יש להשלים אותו לפני אלהים. ללא המקדש, אין נדר מן התורה שניתן לקיימו כפי שאלהים ציווה.

מה ציוותה התורה בנוגע לנדרים

התורה מתייחסת לנדרים ברצינות מוחלטת. כאשר אדם נדר נדר לאלהים, הנדר נעשה מחייב, והיה עליו לקיימו בדיוק כפי שהובטח (במדבר 2:1-30; דברים 23:21-23). אלהים הזהיר שעיוב בקיום נדר או אי-קיום נדר הוא חטא. אך קיום הנדר לא היה עניין פנימי או סמלי בלבד — הוא דרש מעשה, קורבנות, והמעורבות של מקדש אלהים.

נדרים רבים כללו קורבנות תודה או נדבות, ולכן היה על הנדר להתקיים במזבח אלהים, במקום אשר בחר (דברים 12:5-7; 12:11). ללא המזבח, לא ניתן היה להשלים שום נדר.

נדר הנזיר: מצווה התלויה במקדש

נדר הנזיר הוא הדוגמה הברורה ביותר למצווה שאינה ניתנת לקיום כיום, אף כי ניתן עדיין לחקות חלק מההתנהגויות החיצוניות הקשורות אליו. במדבר ו מתאר את נדר הנזיר בפרטי פרטים, והפרק מבדיל בבירור בין סימני ההיבדלות החיצוניים לבין הדרישות ההופכות את הנדר לכשר לפני אלהים.

הסימנים החיצוניים כוללים:

- היבדלות מיין ומכל תוצרת הגפן (במדבר 6:3-4)
- גידול השיער ללא תער על הראש (במדבר 6:5)
- הימנעות מטומאת מת (במדבר 6:6-7)

אך אף אחד ממעשים אלו אינו יוצר או משלים את נדר הנזיר. על פי התורה, הנדר נעשה שלם — ומתקבל לפני אלהים — רק כאשר האדם מגיע אל המקדש ומקריב את הקורבנות הנדרשים:

- עולה
- חטאת
- שלמים
- מנחה ונסך

קורבנות אלו נצטוו כסיום ההכרחי של הנדר (במדבר 20-13:6). בלעדיהם, הנדר נשאר בלתי מושלם ובלתי תקף. אלהים גם ציווה על קורבנות נוספים במקרה של טומאה בשגגה, דבר המראה כי הנדר אינו יכול להימשך או להתחדש ללא מערכת המקדש (במדבר 12-9:6).

משום כך נדר הנזיר אינו יכול להתקיים כיום. אדם יכול לחקות פעולות חיצוניות מסוימות, אך אינו יכול להיכנס לנדר, להמשיך בו או להשלים אותו כפי שאלהים הגדיר. ללא המזבח, הכהונה והמקדש — אין נדר נזיר, אלא חיקוי אנושי בלבד.

כיצד ישראל צייתו

בני ישראל הנאמנים שקיבלו על עצמם נדר נזיר צייתו לתורה מתחילתה ועד סופה. הם נבדלו במשך ימי הנדר, נזהרו מטומאה, ולאחר מכן עלו אל המקדש כדי להשלים את הנדר באמצעות הקורבנות שאלהים ציווה. גם טומאה בשגגה חייבה קורבנות מסוימים כדי "לאפס" את הנדר (במדבר 12-9:6).

שום ישראלי מעולם לא השלים נדר נזיר בבית כנסת כפרי, בבית פרטי או בטקס סמלי. הדבר היה חייב להיעשות במקדש אשר בחר אלהים.

כך היה גם בשאר הנדרים. קיומם דרש קורבנות, והקורבנות דרשו את המקדש.

מדוע אין אפשרות לציית לנדרים אלו כיום

נדר הנזיר — וכל נדר בתורה הדורש קורבנות — אינו יכול להיות מושלם כיום, משום שמזבח אלהים איננו קיים עוד. המקדש חרב. הכהונה אינה משרתת. והמקדש איננו. וללא אלה, המעשה הסופי וההכרחי של הנדר אינו יכול להתקיים.

התורה אינה מתירה "סיום רוחני" של נדר נזיר ללא קורבנות. היא אינה מאפשרת למורים בני זמננו ליצור סיומים סמליים, טקסים חלופיים או פרשנויות פרטיות. אלהים הגדיר כיצד הנדר חייב להסתיים, והוא זה שהסיר את אמצעי הציות.

לכן:

- אין אדם כיום שיכול לקבל על עצמו נדר נזיר על פי התורה.

- אין נדר הכרוך בקורבנות שניתן לקיימו כיום.
- כל ניסיון סמלי לחקות נדרים אלו אינו ציז.

חוקים אלו נצחיים, אך הציז להם בלתי אפשרי עד שאלהים ישיב את המקדש.

ישוע לא ביטל חוקים אלו

ישוע מעולם לא ביטל את חוקי הנדרים. הוא הזהיר מפני נדרים פזיזים בשל אופיים המחייב (מתי 5:33-37), אך לא הסיר אף דרישה אחת הכתובה במדבר או בדברים. הוא מעולם לא אמר לתלמידיו שנדר הנזיר התיישן או שנדרים אינם זקוקים עוד למקדש.

גילוח ראשו של שאול השליח (מעשי השליחים 18:18) והשתתפותו בהוצאות טהרה בירושלים (מעשי השליחים 21:23-24) מאשרים שישוע לא ביטל את חוקי הנדרים, וכי לפני חורבן המקדש המשיכו בני ישראל לקיים את נדריהם בדיוק כפי שהתורה ציוותה. שאול לא השלים דבר באופן פרטי או בבית כנסת; הוא עלה לירושלים, אל המקדש ואל המזבח, משום שהתורה הגדירה היכן יש להביא נדר לסיומו. התורה מגדירה מהו נדר נזיר, ועל פי התורה — אין נדר שניתן לקיימו ללא הקורבנות במקדש אלהים.

ציז סמלי הוא אי-ציז

כמו בקורבנות, במועדים, במעשרות ובחוקי הטהרה, הסרת המקדש מחייבת אותנו לכבד חוקים אלו — לא באמצעות המצאת תחליפים, אלא בסירוב לטעון לציז במקום שבו הציז בלתי אפשרי.

לחקות כיום נדר נזיר באמצעות גידול שיער, הימנעות מיין או התרחקות מהלוויות — אינו ציז. זוהי פעולה סמלית המנותקת מהמצוות שאלהים באמת נתן. ללא הקורבנות במקדש, הנדר פסול מלכתחילה.

אלהים אינו מקבל ציז סמלי. העובד הירא את אלהים אינו ממציא תחליפים למקדש או למזבח. הוא מכבד את התורה בהכרת הגבולות שאלהים עצמו קבע.

אנו מצייתים למה שניתן לציז לו, ומכבדים את מה שלא ניתן

נדר הנזיר קדוש. נדרים בכלל קדושים. אף אחד מחוקים אלו לא בוטל, ואין בתורה רמז לכך שיום אחד יוחלפו במעשים סמליים או בכוונות פנימיות.

אך אלהים הסיר את המקדש. לכן:

- אין באפשרותנו להשלים נדר נזיר.
- אין באפשרותנו להשלים נדרים הדורשים קורבנות.
- אנו מכבדים חוקים אלו בכך שאיננו מעמידים פנים שאנו מקיימים אותם באופן סמלי.

ציות כיום פירושו לשמור את המצוות שעדיין ניתן לשמור, ולכבד את האחרות עד שאלהים ישיב את המקדש. נדר הנזיר נותר כתוב בתורה, אך לא ניתן לקיימו עד שהמזבח יעמוד שוב.